

KONTAKTUS - HATÁS - VISZONY

Építész-jelenlét a 21. században

Gál-Mózes Anett

DOKTORI ÉRTEKEZÉS - TÉZISFÜZET

Pécsi Tudományegyetem

Breuer Marcell Doktori Iskola

Pécs, 2017

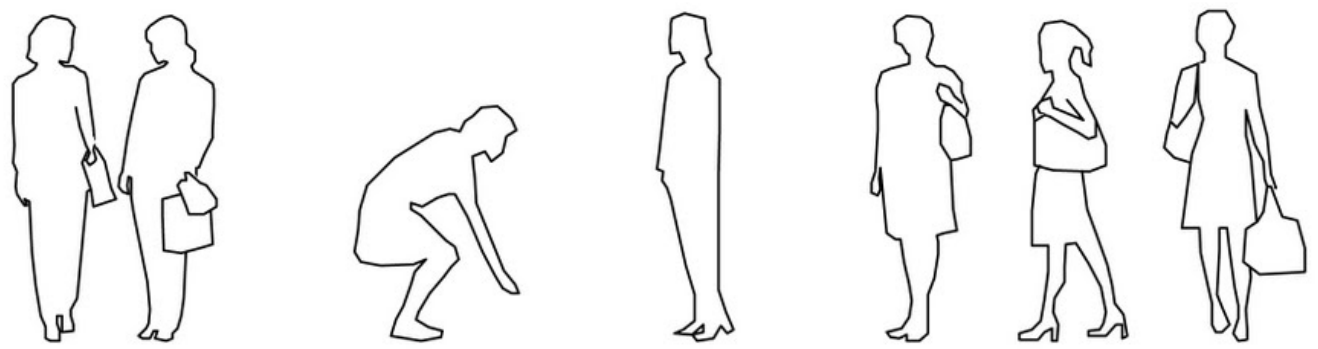
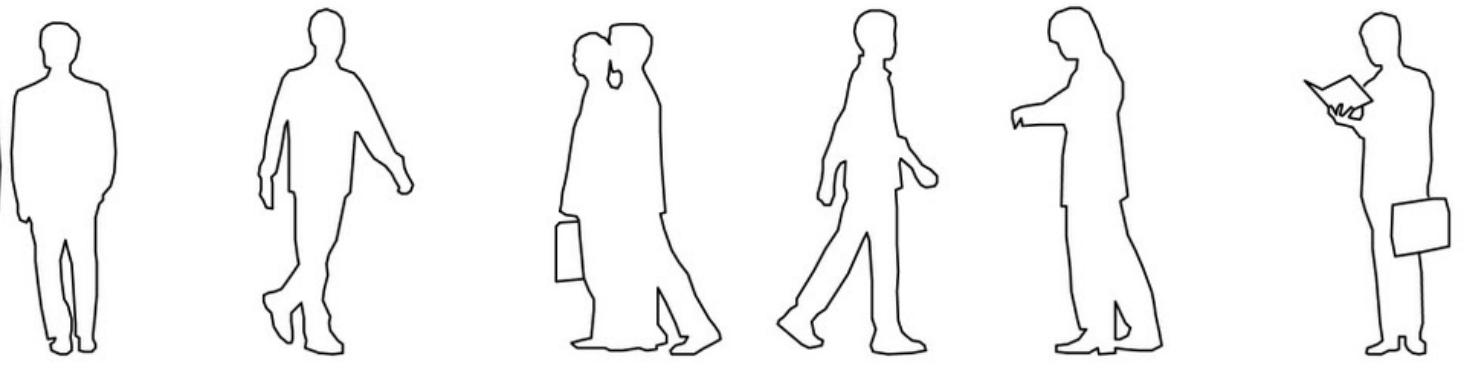
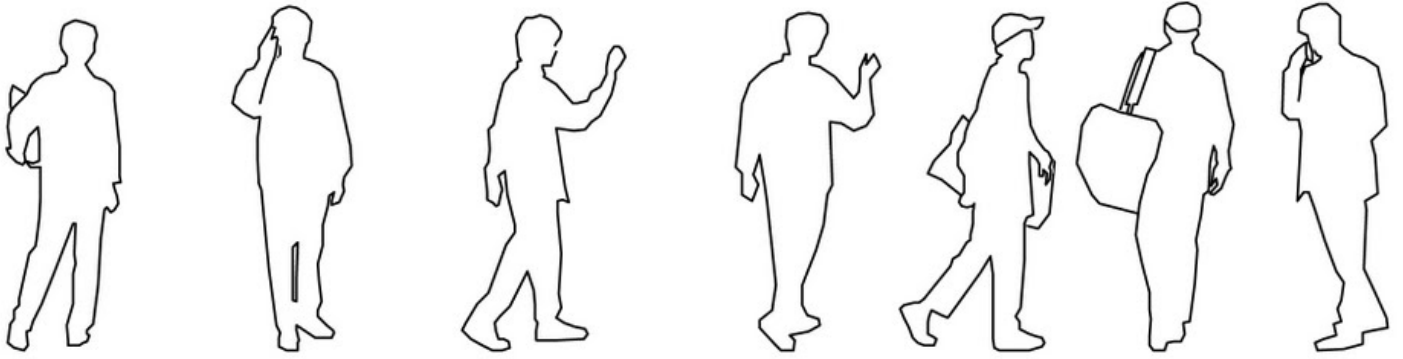
KONTAKTUS - HATÁS - VISZONY

Építész-jelenlét a 21. században

Gál-Mózes Anett

DOKTORI ÉRTEKEZÉS - TÉZISFÜZET
Pécsi Tudományegyetem
Breuer Marcell Doktori Iskola
Pécs, 2017

Témavezetők: Balogh Balázs DLA
Horváth Magdolna DLA

ABSZTRAKT

Az értekezésben a mai építész szerepét, létét, és lehetőségeit kutatom, a megbízó és építész kapcsolatának vizsgálatán keresztül. Céloom, hogy Magyarországon az építészeti minőség emelkedjen, és ennek jelenkori akadályait, illetve alternatíváit elemzem. Fontos, hogy megismerjük, olykor miért megy könnyebben minőséget teremteni, és időnként ugyanez a folyamat miért ütközik akadályokba.

Az értekezés mestermunkáimon keresztül próbálja bemutatni a 21. századi építész-jelenlétet, azt, hogy ma, milyen lehetőségeink vannak kapcsolatot teremteni, és építeni a megrendelővel. A pályázati munkánál egyértelmű, hogy a kontaktus hiánya miatt, szinte lehetetlen a minden résztvevő számára ideális mű létrehozása. Tehát a párbeszéd az egyik alappillére a sikernek. Amikor közösségsegítő szerephez jutunk, a dialógus már nyomon követhető, és megfelelő szakemberek bevonásával sikerek érhetők el. Fontos, hogy a mi szerepünk egy segítő, szakmai szerep legyen, és a létrejövő projektet leginkább a közösség alakítsa, ezáltal sajátjának érezve az alkotást. A drámafoki munkánál a polgármester úgy érezte a község társadalmi és pénzügyi szempontból is negatív irányba mozdult. Ennek a helyzetnek a megoldása volt a feladatunk, így szakemberek bevonásával - egy workshop keretein belül próbáltunk válaszokat adni. Az eredményeket közzétettük a faluban, és reakciókat vártunk a közösség részéről, hogy a párbeszéd ne csupán a képviselő, hanem az egész település oldaláról is létrejöjjön. A kezdeményezés nem vált kölcsönhatássá, így itt sem mondható el a pozitív végeredmény. Ennek ellenére, a projektmunkákat szeretnénk egy építőtábor keretében véghezvinni, közösen, a lakókkal. A kommunikáció gyakorlatias megfelelője, a közös építés, pozitív hatást tud eredményezni, ami a jövőben bizalmi viszony kialakulásához vezethet.

A különböző helyzetekben létrejött - nem feltétlenül pozitív - eredményeknek, a közösségi építés módszereinek kutatásában fontos szerep jut. Sokszor nem egyértelmű, hogy a feladatot hol érdemes kezdeni, merre érdemes haladni, és az egyéni útkeresések végeredménye mivel zárul. A kudarcok is evolúciós módon segíthetnek az újabb alternatívák kialakításában, majd továbbfejlesztésében. A tapasztalatok megosztása azért meghatározó pontja a kutatásnak, mert ahogyan az alkotótevékenység is csoportos, úgy az eredmények kommunikációja is hatékonyabbá teszi a jövőben létrejövő munkákat.

A Sas utcai projektnél hamar kialakult a *kontaktus* a megrendelő és a csapatunk között. Ez annak volt köszönhető, hogy építészeti habitusunk egy mellérendelt kapcsolatot közvetített, ami pozitív *hatással* volt a közös munkára. Mivel a párbeszéd viszonylag korai fázisban megtörtént, így elsődleges feladatunkká egy olyan minőség megteremtése vált, amely szorosan összefonódott a megrendelői igényekkel. A folyamatos konzultáció révén, a koncepció optimista szemléletben haladt előre, aminek eredményeként nem pusztán egy színvonalas mű született meg, hanem egy bizalmi *viszony* is kialakult.

Megbízói oldalról azért is lényeges az alkotófolyamatokban való részvétel, mert úgy lelkileg is a sajátjuknak érzik az alkotást. Ez az épület jövőjét tekintve is alapvető szükséglet, hiszen ezáltal a ház értékei folyamatosan ápolva lesznek.

Tézis 01

A társadalmi-kulturális környezet meghatározza az építész és megrendelője közötti viszonyt. A minőségi építészet alapja a kölcsönös bizalom, mely egyre kevésbé alakul ki. Az ideális partnerség visszaállításához szükséges a közös gondolkodás, és a megfelelő harmónia kialakítása. Így építész és megrendelő közösen képes minőséget teremteni.

Tézis 02

Az építész lehetőségeit a projekt típusa, volumene, társadalmi beágyazottsága, és a megrendelői kör határozza meg. Ennek függvényében három egymástól élesen nem elválasztható helyzetből tud elindulni a tervezés, ahol önmagunk szerepkörét meg kell határoznunk. Pályázatok elkészítésénél, mint lehetőségek közvetítője van jelen a tervező; közösségi munka létrehozásánál, mint kezdeményező, ötletadó erő; befektetői megkeresés esetén pedig, mint bizalmi partner.

Tézis 03

Az építész társadalomnak reagálnia kell a változó világra, ebből következően a ma tapasztalható társadalmi és gazdasági problémákra is. A közösségi szemléletű beavatkozások, a kis közösségek igényeire való reakció elengedhetetlen, amelyből fakadóan az építészet folyamatos változásnak van kitéve. Az építészeknek meghatározó szerepet kell vállalnia ezekben a folyamatokban, összefogásra kell sarkallnia a közösséget. Csapatmunkával meghatározó és maradandó eredmény érhető el.

Tézis 04

Az építész feladatának kell lennie, hogy kialakítsa a megrendelővel való közös gondolkodást, mely nem csupán a tervezési fázisban lényeges, hanem az épület jövője szempontjából is kulcsfontosságú. Megfelelő együttműködéssel elkerülhető, hogy a megrendelő utólagos, szakszerűtlen beavatkozásokra kényszerüljön, ezzel rombolva az épület minőségét. Fontos, hogy alkotásaink pozitív hatással legyenek használóikra, mert befolyásolják mindennapi érzelmeiket, hatással van életterükre. Építészként nagy felelősségünk van abban, hogy megtaláljuk a megrendelő számára legalkalmasabb teret úgy, hogy a tervezői és megrendelői elképzelések ne csorbuljanak.

